

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Слід відзначити, що між різними культурами існують відмінності. Розуміння семантики (змісту) кольорового символізму допомагає «прочитати» мистецький твір тієї чи іншої епохи, країни.

Для свідомого застосування кольорового символізму у практичній роботі в галузі гобелену потрібно детальніше вивчати історію та практику використання законів кольорознавства.

Закони кольору є актуальними для створення образу в професійному розвитку студентів.

Знання в галузі таких дисциплін, як композиція, живопис, кольорознавство та ін. в комплексі повноцінно формує професійний рівень, сприяє розвитку творчих здібностей студентів.

Бутенко Елеонора Геннадіївна,

здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
викладач образотворчого мистецтва
загальноосвітньої школи № 3,
м. Чорноморськ, Україна
efuskou@gmail.com

ОБРАЗИ ТА СИМВОЛИ В ОРНАМЕНТІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ

***Ключові слова:** декоративно-ужиткове мистецтво, вишивка, орнамент, образ, символ, знак, художнє осмислення світу.*

Незаперечний факт, що в усі часи людина живе у світі символів. Саме вони стали для неї тією дійсністю, яка визначає буття з усіма його гранями і складнощами. Значна увага проблемі символу була відведена в творчості Е. Кассірера, який розглядав символ як цілісну замкнуту систему, що моделює навколишній світ за допомогою категоріальних позицій. Він вважав, що для розкриття суті людського буття необхідно, перш за все, звернутися до дослідження культури.

Символи в міжкультурній взаємодії займають важливе місце. Вони здатні забезпечити змістовним способом вираження не лише знань та уявлень, але і чуттів, інтуїтивних прозрінь, містичного досвіду, здатні впливати як на раціональну рефлексію, так і на чуттєво-емоційний

рівень. Символ — прадавній винахід. Завдяки своїй вкоріненості в буття він покликаний бути певним способом «входження» людини в соціокультурний світ, дозволяє її учасникам спілкуватися не лише в безпосередній взаємодії, а й крізь час і простір, тобто проявляє свій антропологічний вимір. Розширення і поглиблення процесу міжкультурної комунікації сприяє взаємозбагаченню культур, їх глибокому і всезагальному пізнанню. Звідси виникає потреба в пошуку символів, здатних стати духовно-етичною опорою.

Стара українська віра виробила чітку систему міфологічних уявлень і символів, рудименти яких продовжуються в народній обрядовості дотепер. І декоративно-ужиткове мистецтво є величезним джерелом для вивчення глибини народної пам'яті, яка вимірюється десятками тисячоліть і зберігає у людській підсвідомості в орнаментах космологічно-архаїчні зображення, що несуть відгомін язичницьких вірувань, їх міфологічну основу.

Знаки-символи вишивки є унікальним, самостійним явищем. Найповніше система символів проявлена в орнаментиці, а технічні прийоми, кольорова гама, різноманітність візерунків — це концентроване вираження історії народу, його культурно-історичних взаємодій з іншими етносами. Характер господарства часто впливав на матеріал, тематику орнаментованих виробів й особливості техніки виконання.

Орнамент являє собою достатньо складну художню структуру, для створення якої використовуються різні виразні засоби: колір, фактура і математичні основи орнаментальної композиції — ритм, симетрія тощо. Усі його частини пов'язані між собою змістовно та створюють єдиний художній образ.